

UDENRIGSMINISTERIET

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Statutten for EU-Domstolen (overførsel af kompetence til Retten til at afgøre visse præjudicielle spørgsmål samt udvidelse af ordning om forudgående bevilling af appeller)

2022/0906 (COD)

1. Resumé

EU-Domstolen har som følge af et stigende antal præjudicielle sager fra nationale retter i medlemsstaterne og deraf følgende stigende sagsbehandlingstid foreslået ændringer i statutten for Den Europæiske Unions Domstol med henblik på at kunne overføre kompetence til Retten til at behandle visse præjudicielle sager. Sagsområderne, hvortil kompetence foreslås overført til Retten, vedrører merværdiafgift (moms), punktafgifter, toldkodeksen, tarifering, kompensation og bistand til luftfartspassagerer samt kvoter for drivhusgasemissioner. Herudover foreslås at udvide anvendelsesområdet for den eksisterende ordning med forudgående bevilling af appeller til prøvelse af Rettens afgørelser. Vedtagelse sker efter den almindelige lovgivningsprocedure, hvormed Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal.

2. Baggrund

EU-Domstolen har den 30. november 2022 fremsendt forslag til ændringer i statutten for Den Europæiske Unions Domstol ("statutten"). Forslaget er oversendt til Rådet den 12. december 2022 i en dansk sprogversion.

Forslaget kommer i forlængelse af den reform af Den Europæiske Unions retslige struktur, der blev vedtaget i 2015, og som nu er fuldt ud gennemført. Reformen førte blandt andet til en udvidelse af antallet af dommere ved Retten til i alt 54.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 281, stk. 2, og artikel 106A, i Euroatomtraktaten. Forslaget skal godkendes i Rådet med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at overføre kompetence til Retten til inden for visse områder at afgøre præjudicielle spørgsmål forelagt af retter i medlemsstaterne i medfør af artikel 267 TEUF. En sådan overførelse forventes at kunne bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiden ved EU-Domstolen, som de senere år har været stigende som følge af en stigning i præjudicielle sager.

Forslaget har derudover til formål at udvide anvendelsesområdet for den eksisterende ordning med forudgående bevilling af appeller til prøvelse af Rettens afgørelser.

Overførsel af kompetence til Retten til behandling af præjudicielle spørgsmål

Præjudicielle spørgsmål forelagt af retter i medlemsstaterne i medfør af artikel 267 TEUF afgøres i dag kun af EU-Domstolen. Retten har dog i medfør af artikel 256, stk. 3, TEUF kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål inden for særlige områder, i det omfang sådanne områder er fastlagt i statutten.

Enhed:

JTEU

Sagsbehandler:

Mads Peder Brøchner

Jespersen

Dato:

03.02.2023

Sagsnummer:

2023-5765

Bilag:

-

Forslaget lægger op til, at Retten skal have kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål inden for 6 områder: Det fælles merværdiafgiftssystem, punktafgifter, toldkodeksen og tarifieringen af varer i den kombinerede nomenklatur, kompensation og bistand til luftfartspassagerer samt ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner. Ifølge EU-Domstolen er disse områder bl.a. udvalgt under hensyn til, at de sjældent giver anledning til principielle domme, og at der i forvejen foreligger en omfattende praksis fra EU-Domstolen, som bør begrænse risikoen for afvigende retspraksis.

Efter forslaget vil det være op til EU-Domstolen at afgøre, om en anmodning om præjudiciel afgørelse fra den nationale ret skal behandles ved Retten eller ved EU-Domstolen. Denne vurdering beror udelukkende på en vurdering af indholdet af anmodningen om præjudiciel afgørelse, og ikke hvor vigtig eller principiel denne er i de enkelte EU-lande, fx pga. betydning for provenu. En anmodning om præjudiciel afgørelse, der både omfatter ét eller flere af de 6 udpegede områder og områder, der falder uden for denne udpegnings, vil således fortsat blive behandlet af EU-Domstolen, mens en anmodning, som udelukkende vedrører et eller flere af de 6 udpegede områder, vil skulle behandles af Retten.

Udvidelse af ordningen med forudgående bevilling af appeller

Appel af Rettens afgørelser vedrørende en afgørelse truffet af de uafhængige appelinstanser i Unionens organer, kontorer eller agenturer, er i medfør af artikel 58a i statuten i visse tilfælde betinget af en forudgående bevilling fra EU-Domstolen.

Med forslaget lægges der op til en udvidelse af den nuværende ordning, så denne også gælder for domme eller kendelser fra Retten vedrørende afgørelser truffet af de uafhængige appelinstanser i Unionens organer, kontorer eller agenturer, som allerede var blevet oprettet, da ordning trådte i kraft den 1. maj 2019, men som ikke oprindeligt var med i ordningen. Udvidelsen vil derudover omfatte afgørelser fra Retten, der træffes i henhold til voldgiftsbestemmelser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke betydning for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende forslaget.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har endnu ikke været drøftet i Rådet. Det forventes, at der vil være generel tilslutning i Rådet til forslaget med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiderne ved EU-Domstolen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side støtter man reformer, der tager sigte på at effektivisere arbejdsgangene ved Domstolen. Det er et vigtigt element i at sikre, at den stadigt voksende sagsbyrde ved Domstolen kan håndteres uden for lange sagsbehandlingstider. Det er samtidig vigtigt at sikre, at de sagsområder, som overføres, er egnede til behandling ved Retten, hvilket man vil følge tæt i den kommende behandling af forslaget i Rådet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.